

С. О. Цедрівська,
магістрантка,
О. В. Вознюк,

доктор педагогічних наук, професор кафедри англійської мови з
методиками викладання в дошкільній та початковій освіті,
Житомирський державний університет імені Івана Франка

ФОРМУВАННЯ ІНТЕРАКТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ ЗА ДОПОМОГОЮ МЕТОДУ КАЛЛАНА

Метод Каллана (Callan Method) реалізує інтенсивну методику викладання і вивчення англійської мови. Автор цієї методики, Робін Каллан (Robin Callan), є засновником методу, і йому належить як найбільша школа в Лондоні на Оксфорд-стріт, де англійська мова вивчається за авторським методом, так і міжнародна організація (Callan Method Organisation Limited), яка надає навчальні матеріали по всьому світові.

Ключова особливість методу Каллана – **питально-відповідна форма проведення уроку**, коли вчитель/викладач безперервно задає питання таким чином, що учень/студент навчається сприймати англійську мову і використовувати її в своєму мовленні. При цьому вчитель допомагає при відповіді і паралельно виправляє граматичні і мовленнєві помилки [1].

Згідно з методом, студент дає **розгорнуті відповіді**, використовує ту ж лексику, що і в запитанні. Завдяки цьому, він автоматично вчиться будувати речення, розширює словниковий запас, освоює граматику і тут же використовує їх на практиці [2].

Друга важлива риса методики – **висока швидкість уроку**. Це дозволяє сприймати мову в її природному, швидкому темпі і говорити англійською, подібно носію мови. Крім того, в таких умовах всім учасникам освітнього процесу доводиться **концентруватися** якомога сильніше. За рахунок цього учні/студенти встигають пройти більш широкий матеріал.

Пройдений матеріал відпрацьовується на майбутніх уроках кілька разів, до тих пір, поки знання не досягнуть **автоматизму** і будуть засвоєні повністю. Крім того, з кожним новим уроком учень/студент **вивчає новий матеріал, який складається з уже відпрацьованим** і т.д. Упор в методі робиться на **аудіюванні і говорінні**, але при цьому такі важливі складові вивчення мови, як читання і письмо, також присутні в структурі уроку, коли 35 хвилин студенти залучені до комунікативної практики, 10 хвилин читають і 5 хвилин пишуть диктант.

Характерною особливістю застосування методу Каллана є те, що він реалізує **принцип інтерактивності**, коли учні/студенти відразу ж занурюються в мовне/комунікативне середовище [3]. У процесі відповіді на запитання учні/студенти не витрачають час на переклад і відповідають, не думаючи. Цей процес згодом набуває **автоматичного режиму**, а мовний бар'єр, з яким стикається будь-яка людина, що вивчає іноземну мову, долається за рахунок занурення в природне мовне середовище.

Розглянемо *особливості застосування методу Каллана*. Метод Каллана складається з 12-ти рівнів (12 stages). Рівень 1 призначений для тих, хто тільки починає вивчати англійську мову (A1, Beginner), рівень 12 розрахований на підготовлених студентів, які володіють широкими словниковим запасом і граматику (C1, Advanced).

В основі методики покладено *загальноживану лексику*. Лексика і граматики в методі більшою мірою відносяться до *розмовної англійської*, а не формальній письмовій. Скорочені форми використовуються всюди, оскільки важливо, щоб учні/студенти з самого початку навчалися сприймати їх на слух і використовувати в комунікативній практиці.

Згідно з методом Каллана, чотири основних мовних навичок повинні слідувати в такому порядку:

Аудіювання → Мовлення → Читання → Письмо.

Наприклад, спочатку учень/студент засвоює нову лексику: він чує слова (listening), повторює їх, а потім відповідає на запитання, які містять цю лексику (speaking). Через певний час учень/студент читає текст (reading) і, нарешті, пише диктант, що містить вже освоєну лексику (writing). Таким чином, в основі методу лежить послідовне освоєння граматики і лексики. При цьому граматичні правила мають строгий порядок: від простіших до складних, а лексика освоюється в залежності від частоти використання того чи іншого слова.

При цьому основний наголос робиться на аудіюванні і говорінні. Метод Каллана націлений на те, щоб учень/студент безперервно слухав і говорив англійською мовою. Тиша в класі є неприпустимою.

Важливою тут є питально-відповідна форма уроку, коли учень/студент відповідає на запитання, він має давати повну відповідь, ***використовуючи ту ж лексику і граматику, що міститься в запитанні***. За допомогою запитань студент відпрацьовує слова, фрази, граматичні правила.

Учитель/викладач задає питання одне за одним в хаотичному порядку, і учні/студенти не знають, кому ці питання будуть задані, тому їм доводиться весь час ***концентруватися***. Як тільки один учень/студент закінчує відповідь на запитання, учитель тут же запитує іншого.

За таким умов вчитель/викладач говорить швидко, як це має місце у реальному житті, що дозволяє учням/студентам вчитися сприймати мову в природному швидкому темпі, без перекладу на рідну мову. Відтак, мета методу – не навчився перекладати з англійської на свою мову, а ***навчити думати англійською***.

Важливо при цьому, що вчитель/викладач ***задає питання двічі***. На уроці викладач говорить швидко, тому питання повторюється двічі. Так в учня/студента є можливість почути те, що було не зрозуміло з першого разу.

На уроці існує ***постійна підтримка при відповіді***, коли учень/студент відповідає на запитання, учитель/викладач зобов'язаний завжди говорити разом з ним. Це потрібно для того, щоб вселити впевненість і не знизити темп уроку.

Застосування методу передбачає ***постійне виправлення***: учитель/викладач виправляє помилки учня/студента в момент їх здійснення. Спочатку

вчитель/викладач копіює помилку, а потім вимовляє коректний варіант («not come – comes»). Це дозволяє учню/студенту відчутти різницю між помилкою і правильною формою.

Урок за методом Каллана триває 50 хвилин: **35 хвилин говоріння, 10 хвилин – читання і 5 хвилин – письмо**. Читання і диктант, як правило, проходять в середині заняття. У частині «читання» учень/студент читає, у той час як учитель/викладач допомагає і виправляє помилки. У частині «диктант» учень/студент так само слухає вчителя/викладача, паралельно при цьому тренуючи навички письма. Таким чином, 50 хвилин уроку за методом Каллана – це 50 хвилин розмовної англійської без єдиної хвилини тиші.

На уроці важливо **систематичне повторення**, оскільки у рідній мові досить почути нове слово декілька разів, щоб його запам'ятати, однак, щоб запам'ятати слово іноземною мовою, необхідно почути, побачити і використувати це слово багато разів, перш ніж засвоїти остаточно. Саме тому метод Каллана містить чітку систему повторень (revision): на кожному уроці ви вивчаєте новий матеріал, при цьому повторюючи вже освоєний. Кількість необхідних повторень визначає вчитель/викладач в залежності від прогресу учня/студента.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Teacher's Guide. — Orchard House, 45-47 Mill Way, Grantchester, Cambridge, CB3 9 ND, UK: Callan Method Organisation Limited, 2013.

2. Robin Callan, Duncan McLeay Teacher's Handbook. — Orchard House, 45-47 Mill Way, Grantchester, Cambridge, CB3 9 ND, UK: Callan Method Organisation Limited, 2010.

3. Вознюк А.В. Постнеклассические рубежи педагогики будущего: учебное пособие. – Житомир: Koob publications, 2019. – 1152 с.